

דף סה.

עין משפט א.

יו"ד סימן רכה פעיף ב

כ. נדר על דעת חבירו אין מתירין לו א"כ הודיעו לאותו שנדר על דעתו^א. ודוקא שנדר על דעתו בשביל שום טובה שעשה לו, כמו משה שנדר^ב על דעת יתרו בשביל שהשיא לו בתו, והשבועה היתה לתועלת יתרו, אבל אם מעצמו נדר ע"ד חבירו יכולים להתיר לו בלא דעתו.

הגה: וי"א דאפי' הודיעו אין מתירין לו אלא מדעתו ורצונו וכן עיקר.

הגה: אפי' נדר מעצמו ע"ד חבירו י"א שצריך שיודיע לו שהתיר לו כדי שלא יחשוד אותו שעבר על נדרו, ואם כבר מת חבירו מתירין לו שכבר אין חשד זה.

כ. גם בנדר על דעת חבירו בשביל טובה שעשה לו, אם בדיעבד התירו לו בלא דעתו הוי התרה^ג והוא שיפרט הנדר וידע החכם שלתועלת חבירו נעשה^ד, מיהו בית הדין הנזקק לכך ראוי לייסרו ולהוכיחו. וי"א דלא הוי התרה.

הגה: מאחר שעשה לו טובה ונשבע לו משום זה.

הגה: נשבע לחבירו לעשות לו איזה דבר^ה ולא עשה הדבר הזה משום טובה שעשה לו, אע"פ שאין מתירין לו לכתחילה בלא דעתו^ו, מ"מ אם התירו

א. מברייתא בנדרים ס"ה ע"א, כיון שנדר לו בשביל טובה שקיבל ממנו, ועיין בבאר הגולה אות נ' מה שהאריך בזה.

ב. דכתיב "ויאל משה לשבת את האיש" דהיינו שנדר ע"ד יתרו שלא לשוב למצרים.

ג. מתוס' בגיטין ל"ה ע"ב.

ד. הש"ך בס"ק מ"ח פירש דאם נדר לתועלת חבירו צריך שיפרט הכל כמו שנתבאר בסעיף י"ד, שצריך לפרט הסיבה שבשבילה נדר דהיינו כאן יפרט שנדר לתועלת חבירו.

ה. כגון שנדר או נשבע ליתן לו מתנה או לפרוע לזמן פלוני.

ו. הואיל וחבירו נהנה בנדרו או שבועתו והסכים בו ומשביעו, אבל היכא שאין לחבירו שום הנאה במה שנדר או נשבע זה כגון שהדירו בהנאתו שאין השני מסכים באותו נדר, בזה אפי' לכתחילה נשאל עליו רק שצריך להודיעו שנשאל עליו מפניי החשד. ש"ך ס"ק נ"א.

לו בדיעבד הוי התרה.

כז. נשבע לחבירו שלא יזוז מעיר פלונית ועבר ויצא מתירין לו אפי' שלא מדעתו כיון שאין הנאה שוב למשביע בדבר. וי"א שאין חילוק בין עשה לו טובה ללא עשה לו טובה דלעולם אין מתירין לו אלא מדעתו.^ז

הגה: מת אותו שנדר על דעתו יכול להתיר. מיהו אם השבועה היתה לתועלת חבירו כגון שנשבע לתת לו איזה דבר או שלא לעסוק בסחורה בלא רשותו והיה לתועלת חבירו, באי כוחו ויורשיו הם במקומו.

הגה: י"א דלצורך מצוה מתירין^ח נדר שנשבע ע"ד חבירו אפי' בלא דעת חבירו.

הגה: איש ואשה שקבלו חרם או שנשבעו זה לזה לישא זה את זה אין מתירין לאחד בלא דעת חבירו^ט, שזה מקרי הטבה שכל אחד רוצה לישא השני ונשבעו משום כך זה לזה.

הגה: מ"מ אם האשה אומרת ששונאת אותו ונותנת אמתלא טובה לדבריה מתירין לה שלא מדעתו, דאפי' אם נשאה ואומרת מאיס עלי בטענה מבוררת חייב להוציא.^י

עין משפט ב. יו"ד סימן רלב פעיף יט

יט. אמר אינו נושא פלונית בשבועה או בנדר שאביה רע, ושמעו אח"כ שמת, או שעשה תשובה אין צריך התרה, דהרי זה כאילו פירש שנודר על תנאי זה, וכיון שנתבטל הדבר נתבטל הנדר^כ או השבועה.

ז. מפני החשד, כ"כ הר"ן וכדעת רשב"ל בירושלמי.

ח. הט"ז חולק על דין זה, וכתב שגם הרמ"א לא כתב כן אלא לצרף אם זה דבר מצוה לסניף.

ט. כתב מהר"ם פדוא"ה בתשובה סי' ע' דוקא נשבעו שניהם, אבל נשבע רק אחד מהם לא מיקרי טובה בריצוי לבד. ש"ך ס"ק נ"ה.

י. וכמו שנתבאר באבן העזר סי' ע"ז.

כ. ממשנה נדרים ס"ח ע"א.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

דף סה:

עין משפט א.

יו"ד סימן רלב פעיף ו

ז. נדרי שגגות כיצד, כגון שאמר קונם עלי ככר זה אם אכלתי ושתתי ונזכר שאכל ושתה, או אמר אם אוכל ואשתה ושכח ואכל ושתה, כיון שהוא שוגג בשעת הוצאת הנדר מפיו, או בשעה שיש לו לחול, ואם היה יודע שכן לא היה נודר, הרי זה אינו נדר^ל.

ח. ה"ה אם אמר קונם שאיני נושא פלונית לאשה שהיא מכווערת והיתה יפה בשעת הנדר, ואם היה יודע שכן לא היה נודר^מ, אבל אם היתה כעורה ויפוח אח"כ^נ, חל הנדר.

הגה: ה"ה אם אמר אם היה פלוני אצל דבר זה אתן אלף זוז לצדקה, והיה שם פטור דהוי נדר בשוגג^ס.

עין משפט ב.

יו"ד סימן רכב פעיף י

יד. נדר שלא להשאיל כליו לחבירו או שלא לשאול בשלומו פותחין לו כך, אילו ידעת שאתה עובר על לאו "דלא תקום" או על לאו "דלא תשנא את אחיך בלבבך"^ע לא הייתה נודר, אבל אין פותחין בכבוד המקום לומר אילו הייתה יודע שהייתה מיקל בכבוד המקום^פ ושהנודר כאילו אדם נודר בחיי המלך או שהנדר רע בעיני המקום, שאין אדם חצוף לומר שלא היה נמנע בשביל כך והוא משיב שהיה נמנע אפי' אם אינו אמת ונמצא שאין הנדר נעקר מעיקרו, וה"ה בדומה לזה כגון שכל

ל. ממשנה נדרים כ"ה ע"ב.

מ. ממשנה שם בדף ס"ז ע"א.

נ. לפי שאין דרך הכעורה להיות יפה. ט"ז.

ס. מטעם דשכח שהיה אותו פלוני שם ואח"כ נזכר, אבל בלא שכח הוה נדר. ש"ך ס"ק ט"ו.

ע. ממשנה שם, ובזה אין אומרים שאין אדם חצוף לומר כן דלאוין אלו לא חמורים כל כך וע"כ לא ימנע מלומר אמת, כ"כ הב"י. ש"ך ס"ק י"ז.

פ. ה"ה שאין פותחים לו לומר אילו הייתה יודע שאתה עושה עבירה בנדרך לא הייתה נודר. ש"ך ס"ק י"ח.

הנודר ראוי לדוקרו בחרב.

עין משפט ג.

יו"ד סימן רכה פעיף ט

ט. יג. פותחים לאדם גם בכבוד עצמו^ז, כגון שנדר לגרש את אשתו פותחין לו אילו ידעת שלמחר יהיו אומרים עליך מה ראה פלוני לגרש את אשתו אלא שמצא עליה שם רע ונמצאת אתה פוגם בבניך, או שיאמרו לו אילו ידעת שאתה צריך לפרוע לה כתובתה לא הייתה נודר והוא אומר כן, ומתירין לו.

ז. ממשנה שם דף ס"ה ע"ב.